РЕФЕРАТИ ABSTRACTS

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИШТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

UDC 330.131.52

Bioenergy potential of agricultural enterprises / Yermakov O.Yu., Melnychenko V.V. // Ekonomika APK. -2017. - N 11. -P. 5.

The purpose of the article is to research an economical essence of formation and utilization of bioenergy potential of agricultural enterprises and give guidance of its practical implementation.

In the research process were used general scientific methods such as: abstract and logical method for systematizing of the available theoretical material, induction and deduction methods for drawing general principles from the facts analysis and vice versa, synthetic method for assembling the elements of a system subject to investigation and its analysis in a whole, comparison method for assessing the obtained indicators. The available statistical data as well as the existing methods were used for determining bioenergy potential.

There's proposed an economic methodology of valuation of energy potential of primary residues suggested along with guidance for accounting and planning. The relevant recommendations on using alternative energy resources in production process were given.

The effective forming and utilizing of bioenergy resources will contribute to improving of energy efficiency of agricultural enterprises along with increasing the share of replacement of conventional fuels with alternative ones. Tabl.: 2. Figs.: 3. Refs.: 17.

Keywords: energy potential, agrarian sector, agricultural enterprise, power supply, stable development, biomass, economical effect, development strategy.

УДК 330.131.52

Біоенергетичний потенціал сільськогосподарських підприємств / Єрмаков О.Ю., Мельниченко В.В. // Економіка АПК. -2017. - № 11. - C. 5.

Мета статті – наукове опрацювання економічних засад формування і використання біоенергетичного потенціалу сільськогосподарських підприємств та надання пропозицій щодо його застосування в практиці вітчизняного господарювання.

Використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний — для систематизації наявного теоретичного матеріалу; індукції й дедукції — для виведення загальних принципів з аналізу фактів і навпаки; синтезу — для об'єднання елементів досліджуваної системи та її аналізу в цілому; порівняння — для оцінки одержаних показників. Використано наявні статистичні дані, а також існуючі методичні підходи щодо визначення біоенергетичного потенціалу.

Запропоновано використання економічно обгрунтованої методології оцінки енергетичного потенціалу первинних відходів сільськогосподарських культур, їх облік і планування. Рекомендовано використання обгрунтованих рішень щодо можливості забезпечення виробничого процесу сільськогосподарських підприємств відновлювальними джерелами енергії рослинного походження.

У перспективі ефективне формування й використання біоенергетичних ресурсів сільськогосподарських підприємств сприятиме зростанню обсягів заміщення традиційних енергетичних джерел альтернативними зі збільшенням енергоефективності галузі сільського господарства. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: енергетичний потенціал, аграрний сектор, сільськогосподарське підприємство, енергозабезпечення, сталий розвиток, біомаса, економічний ефект, стратегія розвитку.

УДК 330.131.52

Биоэнергетический потенциал сельскохозяйственных предприятий / Ермаков А.Е., Мельниченко В.В. // Экономика АПК. -2017. -№ 11. - C. 5.

Цель статьи — научное обоснование экономических основ формирования и использования биоэнергетического потенциала сельскохозяйственных предприятий и предложений его применения в практике отечественного хозяйствования.

В процессе исследования были использованы общенаучные методы: абстрактно-логический – для систематизации имеющегося теоретического материала; индукции и дедукции – для выведения об-

99

щих принципов анализа фактов и наоборот; синтеза – для объединения элементов исследуемой системы и ее анализа в целом; сравнения – для оценки полученных показателей. Использованы имеющиеся статистические данные, а также существующие методические подходы к определению биоэнергетического потенциала.

Предложено использование экономически обоснованной методологии оценки энергетического потенциала первичных отходов сельскохозяйственных культур, их учет и планирование. Рекомендовано использование апробированных решений в отношении обеспечения производственного процесса сельскохозяйственных предприятий возобновляемыми источниками энергии растительного происхождения.

В перспективе эффективное формирование и использование биоэнергетических ресурсов сельскохозяйственных предприятий будет способствовать увеличению объемов замещения традиционных энергетических источников альтернативными, а также росту энергоэфективности сельскохозяйственной отрасли. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: энергетический потенциал, аграрный сектор, сельскохозяйственное предприятие, энергообеспечение, устойчивое развитие, биомасса, экономический эффект, стратегия развития.

УДК 631.164:330.3(477)

Рейтингова оцінка регіонального соціально-економічного розвитку аграрного сектору економіки України: методика, розрахунки / Месель-Веселяк В.Я., Грищенко О.Ю. // Економіка АПК. – 2017. – N 2017. –

Мета статті – опрацювати методику моніторингу рейтингової оцінки соціально-економічного розвитку аграрного сектору в регіонах країни, визначити показники такої оцінки, опрацювати та здійснити її по окремих показниках і загальну комплексну.

На виконання Закону України "Про засади державної регіональної політики" (5.02.2015 р.) Кабінет Міністрів України затвердив "Порядок моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики (21.10.2015 р.), який передбачає : моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів шляхом здійснення розрахунків рейтингової оцінки (ранжування) регіонів за кожним напрямом та розрахунку загальної рейтингової оцінки в цілому за всіма показниками.

Для сільського господарства авторами визначено, що соціально-економічний напрям розвитку складається із трьох груп показників, що характеризують рівень виробництва сільськогосподарської продукції за тринадцятьма показниками, економічну ефективність сільського господарства — за шістьма та соціального розвитку регіонів — за чотирнадцятьма показниками. По кожній групі показників розраховано рейтинг регіонів України, а також комплексний по них рейтинг. Визначено регіони з високим і низьким регіональним соціально-економічним розвитком аграрного сектору, що дасть змогу управлінським структурам регіонів з низьким рейтингом зосередити увагу на реалізації організаційно-економічних заходів щодо вирівнювання показників аграрного розвитку і забезпечення їх зростання як у регіонах, так і в цілому в державі. Табл.: 4. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: регіони України, регіональний аграрний розвиток, показники аграрного регіонального розвитку – виробничі, економічні та соціальні.

УДК 631.164:330.3(477)

Рейтинговая оценка регионального социально-экономического развития аграрного сектора экономики Украины: методика, расчеты / Месель-Веселяк В.Я., Грищенко Е.Ю. // Экономика АПК. – 2017. – N 2017. –

Цель статьи — разработать методику мониторинга рейтинговой оценки социально-экономического развития аграрного сектора в регионах страны, определить показатели такой оценки и осуществить ее по отдельным показателям и общую по их комплексную.

Во исполнение Закона Украины "Об основах государственной региональной политики" (5.02.2015 г.) Кабинет Министров Украины утвердил "Порядок мониторинга и оценки результативности реализации государственной региональной политики (21.10.2015 г.), который предусматривает: мониторинг социально-экономического развития регионов путем осуществление расчетов рейтинговой оценки (ранжирования) регионов по каждому направлению и расчета общей рейтинговой оценки в целом.

100 Eκοηομίκα ΑΠΚ, 2017, № 11

Для сельского хозяйства авторами установлено, что социально-экономическое направление развития состоит из трех групп показателей, характеризующих уровень производства сельскохозяйственной продукции по тринадцати показателям, экономической эффективности сельского хозяйства - по шести и социального развития регионов – по четырнадцати показателям. По каждой группе показателей рассчитан рейтинг регионов Украины, а также комплексный по них рейтинг. Определены регионы с высоким и низким региональным социально-экономическим развитием аграрного сектора, что позволит управленческим структурам регионов с низким рейтингом сосредоточить внимание на реализации организационно-экономических мероприятий по выравниванию показателей аграрного развития и обеспечения их роста как в регионах, так и в целом в стране. Табл.: 4. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: регионы Украины, региональное аграрное развитие, показатели аграрного регионального развития – производственные, экономические и социальные.

UDC 631.164:330.3(477)

Rating assessment of regional social and economic development of the agrarian sector of Ukraine: methodology, calculations / Mesel-Veseliak V.Ya., Hryshchenko O.Yu. // Ekonomika APK. -2017. - No. 11. - P. 11.

The purpose of the article is to work out a methodology for monitoring of rating assessment of social and economic development of the agrarian sector in the country's regions; determine the indicators of such assessment; process and make it on single indicators and overall integrated.

In execution of the Law of Ukraine "On Principles of State Regional Policy" (5.02.2015), the Cabinet of Ministers of Ukraine approved the "Procedure for monitoring and assessment of the effectiveness of realization of the state regional policy" (21.10.2015), which provides: monitoring of social and economic development of regions through making calculations of the rating (ranking) of regions in each direction and calculating an overall assessment in general for all indicators.

For agriculture, the authors define that the social and economic development direction consists of three groups of indicators that characterize the level of agricultural production in thirteen indicators, economic efficiency of agriculture – in six, and social development of regions – in fourteen indicators. For each group of indicators, the rating of Ukrainian regions, as well as their comprehensive rating, was calculated. The regions with high and low regional social and economic development of the agrarian sector were identified, which would enable the management structures of the regions with a low rating to focus on implementation of organizational and economic measures to align agrarian development indicators and ensure their growth both in the regions and in the state in general. Tabl.: 4. Refs.: 19.

Keywords: Ukrainian regions, regional agrarian development, indicators of agrarian regional development - production, economic and social.

УДК 338.124.4

Формування еволюційного зростання економіки депресивних територій / Кадієвський В.А., Халімон В.Л. // Економіка АПК. -2017. -№ 11. - C. 17.

Здійснено делімітацію сільських депресивних територій у розрізі адміністративних районів України. Проведено типологію сільських депресивних територій України, визначено їх характерні ознаки. Сформульовано підходи до розробки системи заходів щодо стимулювання розвитку сільських проблемних територій та обгрунтовано шляхи їх реалізації й фінансування. Розробка ефективної системи заходів стимулювання розвитку сільських депресивних територій є ефективним фактором подолання стану репресивності сільських територій.

Про це доводить проведена за ініціативою Кабінету Міністрів України Всеукраїнська нарада з питань соціально-економічного розвитку сільських населених пунктів, яка у черговий раз показала важливість проблематики сільських територій з метою забезпечення стабільного розвитку не лише сільського соціуму, а й держави в цілому. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: депресивні територіальні суспільні системи, територіальні системи, депресія, санація, економічний механізм.

УДК 338.124.4

Формирование эволюционного роста экономики депрессивных территорий / Кадиевский В.А., Халимон В.Л. // Экономика АПК. -2017. -№ 11. - C. 17.

Осуществлено делимитацию сельских депрессивных территорий в разрезе административных районов Украины. Проведена типология сельских депрессивных территорий Украины, определены их характерные признаки. Сформулированы подходы к разработке системы мер по стимулированию развития сельских проблемных территорий и обоснованы пути их реализации и финансирования. Разработка эффективной системы мер стимулирования развития сельских депрессивных территорий является эффективным фактором преодоления состояния репрессивности сельских территорий.

Об этом свидетельствует проведенное по инициативе Кабинета Министров Украины Всеукраинское совещание по вопросам социально экономического развития сельских населенных пунктов, которое в очередной раз показало важность проблематики сельских территорий с целью обеспечения стабильного развития не только сельского социума, но и государства в целом. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: депрессивные территориальные общественные системы, территориальные системы (TC), депрессия, санация, экономический механизм.

UDC 338,124,4

Formation of evolutionary growth of the economy in depressed territories / Kadiievskyi V.A., Khalimon V.L. // Ekonomika APK. -2017. $-N_{\odot}$ 11. -P. 17.

Delimitation of rural depressed territories in the context of administrative districts of Ukraine was made. A typology of depressed rural territories of Ukraine was conducted, and their characteristics were determined. Approaches to developing a system of measures to stimulate the development of rural problem territories were formulated and the ways of their development and financing were substantiated. The development of an effective system of measures to stimulate the development of depressed rural territories is an effective factor in overcoming the state of repressive rural territories.

This is proved by the All-Ukrainian meeting on social and economic development of rural settlements, initiated by the Cabinet of Ministers of Ukraine, which showed the importance of problems of rural territories in order to ensure the stable development of not only rural society, but also the state in a whole. Refs.: 27.

Keywords: depressive territorial social systems, territorial systems (TS), depression, sanation, economic mechanism.

УДК 004.9:67.08 (477-25)

Екологічні й економічні наслідки складування побутових відходів та їх вплив на екосистему / Скрипник А.В., Басараб Р.М., Міхно І.С. // Економіка АПК. – 2017. – № 11. – С. 22.

Метою статті є проведення за допомогою віддаленого аналізу та польових спостережень дослідження впливу побутових відходів на еколого-економічний стан Київської області, а саме: оцінити у грошовому виразі реальний вплив сміттєзвалищ на економіко-екологічний стан довкілля; проаналізувати ймовірність виявлення нових сміттєзвалищ за рахунок віддалених спостережень; запропонувати кроки щодо поліпшення еколого-економічного стану Київської області.

У процесі дослідження використано методи аналізу, прогнозування, анкетування, математичної статистики, економіко-математичні, дослідження й обробки геоінформаційних даних.

Запропонована методика оцінки впливу сміттєзвалищ на екосистему за допомогою віддалених спостережень, розраховано мультиплікативний ефект непридатних для використання земельних площ, проаналізовано роль та заінтересованість населення у розв'язанні проблеми, що викликана накопиченням відходів життєдіяльності.

Представлена методика дає змогу визначити вплив сміттєзвалищ на екосистему, оцінити втрату площ від використання сміттєвих полігонів, проаналізувати роль населення й надати рекомендації щодо подальших шляхів розв'язання проблеми накопичення сміття. Табл.: 1. Рис.: 5. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: сміттєві полігони, складування відходів, тіньова ціна землі, віддалені спостереження, аналіз супутникових даних, накопичення сміття.

102 Εκοηομίκα ΑΠΚ, 2017, № 11

УДК 004.9:67.08 (477-25)

Экологические и экономические последствия складирования бытовых отходов и их влияние на экосистему / Скрипник А.В., Басараб Р.М., Михно И.С. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 22.

Целью статьи является проведение с помощью удаленного анализа и полевых наблюдений исследования влияния бытовых отходов на эколого-экономическое положение Киевской области, а именно: оценить в денежном выражении реальное влияние свалок на экономико-экологическое состояние окружающей среды; проанализировать вероятность обнаружения новых свалок за счет отдаленных наблюдений; предложить шаги по улучшению эколого-экономического состояния Киевской области.

В процессе исследования использованы методы анализа, прогнозирования, анкетирование, математической статистики, экономико-математические, исследования и обработки геоинформационных данных.

Предложена методика оценки влияния свалок на экосистему с помощью удаленных наблюдений, рассчитан мультипликативный эффект непригодных для использования земельных площадей, проанализирована роль и заинтересованность населения в решении проблемы, вызванной накоплением отходов жизнедеятельности.

Представленная методика даёт возможность определить влияние свалок на экосистему, оценить потерю площадей от использования мусорных полигонов, проанализировать роль населения и предоставить рекомендации относительно дальнейших путей решения проблемы накопления мусора. Табл.: 1. Илл.: 5. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: мусорные полигоны, складирование отходов, теневая цена земли, удаленные наблюдения, анализ спутниковых данных, накопления мусора.

UDC 004.9:67.08 (477-25)

Ecological and economic implications of household waste storage and their impact on the ecosystem / Skrypnyk A.V., Basarab R.M., Mikhno I.S. // Ekonomika APK. − 2017. − № 11. − P. 22.

The purpose of the article is to conduct a study on the impact of household waste on the ecological and economic situation in the Kiev region via remote analysis and field observations, namely: to monetary evaluate the real impact of waste landfills on the economic and ecological condition of the environment; to analyze the likelihood of the discovery of new waste landfills by remote observation; to propose the steps to improve the ecological and economic conditions of the Kiev region.

In the research process were used, methods of analysis, forecasting, questioning, mathematical statistics, economic and mathematical methods, research and processing of geoinformation data.

There's proposed a methodology for evaluation of the impact of waste landfills on the ecosystem through remote observation. The multiplicative effect of unsuitable land use was calculated, and analyzes of the population's role and interest in the problem solving caused by the waste accumulation was made.

The presented methodology allows determining the impact of waste landfills on the ecosystem, estimating the loss of areas from the waste landfills use, analyzing the role of the population and providing recommendations for further ways to solve the garbage accumulation problem. Tabl.: 1. Figs.: 5. Refs.: 18.

Keywords: waste landfills, waste storage, shadow price of land, remote observation, analysis of satellite data, garbage storage.

УДК 332.32

Система та механізм землекористування: наукова детермінація понятійного апарату / Мартин А.Г., Барвінський А.В., Тихенко Р.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 11. – С. 32.

Мета статті – встановити коректне співвідношення категорій «система» та «механізм», які широко використовуються у сфері економіки землекористування, обгрунтувати виключну роль еколого-економічного механізму в реалізації системного підходу до використання сільськогосподарських земель.

У процесі дослідження використано методи: абстрактно-логічний, діалектичний і системного аналізу (теоретичні та методологічні узагальнення).

Як елементи новизни визначено місце й роль механізму землекористування та його складових у системі раціонального сільськогосподарського землекористування. Теоретично досліджено можливості економічного стимулювання раціонального використання земельних ресурсів у забезпеченні збалансованого розвитку аграрного сектора економіки.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок, що в ринкових умовах найефективнішим засобом екологізації сільськогосподарського землекористування є економічний механізм, спрямований на стимулювання землекористувачів до екологічно безпечного та соціально орієнтованого ведення господарської діяльності. Бібліогр.: 26.

Ключові слова: механізм, система, економіка землекористування, категорії, інструмент, термінологія.

УДК 332.32

Система и механизм землепользования: научная детерминация понятийного аппарата / Мартын А.Г., Барвинский А.В., Тыхенко Р.В. // Экономика АПК. — 2017. — № 11. — С. 32.

Цель статьи – установить корректное соотношение категорий «система» и «механизм», которые широко используются в сфере экономики землепользования, обосновать исключительную роль эколого-экономического механизма в реализации системного подхода к использованию сельскохозяйственных земель.

В процессе исследования использованы методы: абстрактно-логический, диалектический и системного анализа (теоретические и методологические обобщения).

Как элементы новизны определены место и роль механизма землепользования и его составляющих в системе рационального сельскохозяйственного землепользования. Теоретически исследованы возможности экономического стимулирования рационального использования земельных ресурсов в обеспечении устойчивого развития аграрного сектора экономики.

По результатам исследования обоснован вывод, что в рыночных условиях наиболее эффективным средством экологизации сельскохозяйственного землепользования является экономический механизм, направленный на стимулирование землепользователей к экологически безопасному и социально ориентированному ведению хозяйственной деятельности. Библиогр.: 26.

Ключевые слова: механизм, система, экономика землепользования, категории, инструмент, терминология.

UDC 332.32

System and mechanism of land use: scientific determination of conceptual apparatus / Martyn A.H., Barvinskyi A.V., Tykhenko R.V. // Ekonomika APK. −2017. −№ 11. −P. 32.

The purpose of the article is to establish the correct relation between the concepts "system" and "mechanism", which are widely used in the field of land use economics, and justify the exclusive role of the ecological and economic mechanism in implementing a systematic approach to the agricultural land use.

In the research process the following methods were used: abstract and logical, dialectical and system analysis (theoretical and methodological generalizations).

As elements of scientific novelty, the place and role of the land use mechanism and its components in the system of rational agricultural land use were determined. Possibilities for economic stimulation of the rational land resources use in ensuring the balanced development of the agrarian sector of economy are theoretically investigated.

According to the results of the study was made a conclusion that in market conditions, the most effective tool of ecologization of agricultural land use is an economic mechanism aimed at stimulating land users to environmental and socially oriented economic activity. Refs.: 26.

Keywords: mechanism, system, land use economics, categories, tool, terminology.

УДК 338.43.01:338.312

Категоріально-концептуальні аспекти управління продуктивністю в аграрних підприємствах / Вітвіцький В.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 11. – С. 38.

Мета статті – дослідити генезис категоріально-концептуального апарату управління продуктивністю. Розробити категоріально-концептуальну аналітичну модель, яка включає процеси вимірювання та оцінку продуктивності й її підвищення.

Методологічною основою дослідження були загальнотеоретичні методи: індуктивний, дедуктивний, абстрактно-логічний, монографічний, проблемний, графічний, економічної оцінки інженерного підходу, визначення нормативів і системно-структурного та порівняльного аналізу.

За результатами дослідження запропоновано визначення економічної суті продуктивності як економічної категорії й категоріальне визначення її складових на основі моделей загальнотеоретичних систем управління потоками ресурсів.

Наукова новизна полягає в системно-концептуальному підході до здійснення ефективної господарської діяльності сільськогосподарських підприємств у використанні ресурсів за допомогою розробленої концептуально-аналітичної моделі та планування підвищення продуктивності на основі вимірювання оцінки контролю потоків ресурсів.

Результати дослідження дадуть змогу ефективно використовувати ресурси аграрних підприємств, мають загальний характер і можуть бути використані в системах будь-якого типу, а визначені поняття можуть бути застосовані як для тих, хто веде виробничу діяльність у сільськогосподарському підприємстві, так і працюючих у сфері послуг та обслуговування. Рис.: 4. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: аграрні підприємства, категоріально-концептуальна модель, продуктивність, управління продуктивністю, організація, потік ресурсів.

УДК 338.43.01: 338.312

Категориально-концептуальные аспекты управления производительностью в аграрных предприятиях / Витвицкий В.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 38.

Цель статьи – исследовать генезис категориально-концептуального аппарата управления производительностью, разработать категориально-концептуальную аналитическую модель, которая включает процессы измерения и оценку производительности и ее повышения.

Методологической основой исследования были общетеоретические методы: индуктивный, дедуктивный, абстрактно-логический, монографический, проблемный, графический, экономической оценки, инженерного подхода, определения нормативов и системно-структурного и сравнительного анализа

По результатам исследования предложено определение экономической сущности производительности как экономической категории и категориального определения ее составляющих па основе моделей общетеоретических систем управления потоками ресурсов.

Научная новизна заключается в системно-концептуальном подходе к осуществлению эффективной хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий в использовании ресурсов с помощью разработанной концептуально-аналитической модели и планирование повышения производительности на основе измерения оценки и контроля потоков ресурсов.

Результаты исследования дадут возможность эффективно использовать ресурсы аграрных предприятии, имеют общий характер и могут быть использованы в системах любого типа, а определенные понятия могут быть применены как для тех, кто осуществляет производственную деятельность в сельскохозяйственном предприятии, так и работающих в сфере услуг и обслуживания. Илл.: 4. Библиогр.: 15

Ключевые слова: аграрные предприятия, категориально-концептуальная модель, производительность, управление производительностью, организация, поток ресурсов.

UDC 338.43.01: 338.312

The purpose of the article is to research a genesis of categorical and conceptual apparatus of productivity management and develop a categorical and conceptual analytical model that includes measuring and assessment of productivity and its increasing.

Methodological basis of the research were general theoretical methods: inductive, deductive, abstract and logical, monographic, problematic, graphic, economic assessment of engineering approach, definition of standards and system-structural and comparative analysis.

According to the research results, a definition of economic essence of productivity as an economic category and a categorical definition of its components based on models of the theoretical systems of resource flow management is proposed.

As an element of scientific novelty there're proposed a systematic and conceptual approach to an efficient economic activity of agricultural enterprises in resources use with a help of the developed conceptual-analytical model and the planning of productivity improvement on the basis of measuring an assessment control of resource flow.

The results of the study will allow the efficient use of resources in agrarian enterprises and having a general nature can be used in systems of any type; and the defined concepts can be applied both for production activities in agricultural enterprises and in the service sector. Figs.: 4. Refs.: 15.

Keywords: agrarian enterprises, categorical and conceptual model, productivity, productivity management, organization, resource flow.

УДК 338.43:519.8

Оцінка загальної ефективності виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств методом DEA / Долгіх Я.В. // Економіка АПК. – $2017. - \mathbb{N} 211. - \mathbb{C}$. 46.

Мета статті – визначити за методом DEA загальну ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств України.

Дослідження виконано методами економіко-математичного моделювання. Проаналізовано теоретичні та методологічні аспекти визначення загальної ефективності сільськогосподарського виробництва за методом DEA. На основі статистичної інформації за 2016 рік оцінено рівні загальної ефективності сільськогосподарських підприємств регіонів України. Розраховано значення ресурсних показників, що дають змогу неефективним сільськогосподарським підприємствам регіонів України стати на 100% ефективними. Табл.: 5. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: вхідні й вихідні показники, загальна ефективність, метод DEA сільськогосподарське виробництво.

УДК 338.43:519.8

Оценка общей эффективности производственной деятельности сельскохозяйственных предприятий методом DEA / Долгих Я.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 46.

Цель статьи – методом DEA определить общую эффективность сельскохозяйственных предприятий Украины

Исследование проведено методами экономико-математического моделирования. Проанализированы теоретические и методологические аспекты определения общей эффективности сельскохозяйственного производства методом DEA. На основе статистической информации за 2016 год оценена общая эффективность сельскохозяйственных предприятий регионов Украины. Рассчитаны значения ресурсных показателей, позволяющие неэффективным сельскохозяйственным предприятиям регионов Украины стать на 100% эффективными. Табл.: 5. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: входные и выходные показатели, общая эффективность, метод DEA, сельскохозяйственное производство.

106

UDC 338.43:519.8

Total efficiency estimation of agricultural enterprises activity by DEA method / Dolhikh Ya.V. // Ekonomika APK. -2017. -No. 11. -P. 46.

The purpose of the article is to estimate total efficiency of Ukrainian agricultural enterprises activity.

The study was conducted by methods of economic and mathematical modeling. There're analyzed theoretical and methodological aspects of estimation of total efficiency of the agricultural production by DEA method. Based on the statistical data in 2016, the levels of total efficiency of agricultural enterprises of Ukrainian regions were estimated. There's calculated resource indicators, which enable the inefficient agricultural enterprises of the regions of Ukraine to become 100% efficient. Tabl.: 5. Refs.: 12.

Keywords: inputs and outputs, total efficiency, DEA method, agricultural production.

УДК 330.1:338.1

Гармонізація економічної системи / Кравченко О.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 11. – С. 51.

Мета статті – критичний огляд наукових напрацювань, присвячених розгляду економічного змісту гармонії та гармонізації економічної системи, із подальшим виокремленням авторського бачення означених категорій.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний, абстрактно-логічний, системного аналізу (теоретичні узагальнення, визначення сутності гармонії в економіці та гармонізації економічної системи).

Як елемент наукової новизни уточнено економічний зміст категорій «гармонія» й «гармонізація економічної системи». Визначено системоутворювальні елементи економічної системи. Обґрунтовано взаємозв'язок і взаємозалежність гармонії, гармонізації та забезпечення умов сталого розвитку.

Обгрунтовано, що новим концептуальним підходом до сталого розвитку соціо-еколого-економічних систем має стати процес гармонізації елементів системи. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: гармонія, гармонізація, сталий розвиток, економічна система, соціо-екологоекономічна система, дисгармонія.

УДК 330.1:338.1

Гармонизация экономической системы / Кравченко О.М. // Экономика АПК. -2017. - № 11. - С. 51.

Цель статьи – критический обзор научных наработок, посвященных рассмотрению экономического содержания гармонии и гармонизации экономической системы, с последующим выделением авторского видения указанных категорий.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, абстрактно-логический, системного анализа (теоретические обобщения, определения сущности гармонии в экономике и гармонизации экономической системы).

Как элемент научной новизны уточнено экономическое содержание категорий «гармония» и «гармонизация экономической системы». Определены системообразующие элементы экономической системы. Обоснована взаимосвязь и взаимозависимость гармонии, гармонизации и обеспечения условий устойчивого развития.

Обосновано, что новым концептуальным подходом к устойчивому развитию социо-эколого-экономических систем должен стать процесс гармонизации элементов системы. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: гармония, гармонизация, устойчивое развитие, экономическая система, социоэколого-экономическая система, дисгармония.

UDC 330.1:338.1

Economic system harmonization / Kravchenko O.M. // Ekonomika APK. − 2017. − № 11. − P. 51.

The purpose of the article is to critical review scientific works devoted to the solution of economic content of harmony and harmonization of economic system with further highlighting of the author's vision of the specified categories.

The following methods were used in the process of research: dialectic, abstract and logical, system analysis (theoretical generalizations, determination of the essence of harmony in the economy and economic system harmonization).

The economic content of the categories of "harmony" and "economic system harmonization" is specified as an element of scientific novelty. The system-forming elements of the economic system were determined. The interrelation and interdependence of harmony, harmonization and provision of conditions of sustainable development were substantiated.

It's substantiated that the process of harmonization of the system elements should become a new conceptual approach to the sustainable development of social, ecologic and economic systems. Refs.: 21.

Keywords: harmony, harmonization, sustainable development, economic system, social, ecologic and economic system, disharmony.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND INTELLECTUAL

УДК 338.432:[631.527.5:633.63]:347.78

Визначення вартості гібридів цукрових буряків як об'єктів інтелектуальної власності / Бондар В.С., Фурса А.В. // Економіка АПК. – 2017. - № 11. - C. 57.

Метою статті є удосконалення методики визначення вартості сортів і гібридів цукрових буряків як об'єктів інтелектуальної власності та їхня оцінка. У процесі дослідження використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний, порівняння, аналізу і синтезу, індукції та дедукції, прямого відтворення (за фактичними витратами), заміщення (аналогій), а також експертних оцінок.

Здійснено аналіз придатності гібридів цукрових буряків селекції Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків, занесених до Реєстру сортів рослин України у 2006-2015 роках. На основі удосконалення існуючих методик оцінки об'єктів інтелектуальної власності визначено їхню вартість. Запропоновано за такою вартістю поставити сорти цукрових буряків на бухгалтерський облік як нематеріальні активи. Зазначено, що визначення рівня ціни, за якою вони можуть бути реалізовані на ринку, є справою комерційної діяльності тієї чи іншої селекційної установи й споживача. Табл.: 2. Бібліогр.: 8.

Ключові слова: оцінка вартості, гібриди цукрових буряків, коефіцієнт придатності, реєстр сортів, інтелектуальна власність.

УДК 338.432:[631.527.5:633.63]:347.78

Определение стоимости гибридов сахарной свеклы как объектов интеллектуальной собственности / Бондарь В.С., Фурса А.В. // Экономика АПК. -2017. - N 11. - C.57.

Целью статьи является усовершенствование методики определения стоимости сортов и гибридов сахарной свеклы как объектов интеллектуальной собственности и их оценка. В процессе исследования использованы общенаучные методы: абстрактно-логический, сравнения, анализа и синтеза, индукции и дедукции, прямого воспроизводства (по фактическим затратам), замещения (аналогий), а также экспертных оценок.

Осуществлен анализ пригодности гибридов сахарной свеклы селекции Института биоэнергетических культур и сахарной свеклы, занесенных в Реестр сортов растений Украины в 2006-2015 годах. На основе совершенствования существующих методик оценки объектов интеллектуальной собственности определена их стоимость. Предложено по такой стоимости поставить сорта сахарной свеклы на бухгалтерский учет как нематериальные активы. Отмечено, что определение уровня цены, по которой они могут быть реализованы на рынке, является делом коммерческой деятельности того или иного селекционного учреждения и потребителя. Табл.: 2. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: оценка стоимости, гибриды сахарной свеклы, коэффициент годности, реестр сортов, интеллектуальная собственность.

UDC 338.432:[631.527.5:633.63]:347.78

Valuation of sugar beet hybrids as objects of intellectual property / Bondar V.S., Fursa A.V. // Ekonomika APK. -2017. -No 11. -P. 57.

The purpose of the article is to improve the methodology of valuation` of sugar beet varieties and hybrids as objects of intellectual property and their estimation. In the research process were used general scientific methods such as: abstract and logical, comparison, analysis and synthesis, induction and deduction, direct reproduction (based on actual costs), substitution (analogies), and expert assessments.

There's done an analysis of sugar beet hybrids of selection of Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beet from the Register of Plant Varieties of Ukraine in 2006-2015. There's completed their valuation based on the improvement of existing methodologies of estimation of objects of intellectual property. It's proposed to put sugar beet varieties in accounting with this value as intangible assets. It's noted that the price level in the market is a part of commercial activity of selection institutes and consumers. Tabl.: 2. Refs.: 8.

Keywords: valuation, sugar beet hybrids, coefficient of suitability, varieties register, intellectual property.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

УДК 339.137.2:664.76/78(477):339.5

Конкурентні переваги продукції зернової галузі на світовому ринку / Голомша Н.Є., Дзядикевич О. Я. // // Економіка АПК. -2017. -№ 11. - C. 61.

Мета статті — на основі проведених розрахунків визначити конкурентні переваги України в сегменті зовнішньої торгівлі зерном, порівняти їх із показниками географічно найближчих конкурентів, виявити тенденції та динаміку їх розвитку. Досліджено особливості формування конкурентних переваг українського зерна на світовому ринку. Проаналізовано кількісні й вартісні параметри експорту зернових культур України та її географічно найближчих конкурентів, рівень і динаміку цін, індекси порівняльних та торговельних переваг і частку ринку. Для дослідження обрано зернові культури, на яких спеціалізується в зерновому експорті Україна, а саме: пшениця, кукурудза й ячмінь, а також країни — основні географічні конкуренти України в даній галузі: ЄС і Росія. Запропоновано основні напрями посилення рівня використання реального експортного потенціалу зернової галузі України. Обгрунтовано рекомендації щодо структури товарного експорту України, його трансформації, формування та реалізації конкурентних переваг українського зерна на світових ринках. Табл.: 3. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентні переваги, порівняльні переваги, світовий ринок зерна, експорт, зерно, зовнішня торгівля, експортна ціна.

УДК 339.137.2:664.76/78(477):339.5

Конкурентные преимущества продукции зерновой отрасли на мировом рынке / Голомша Н.Е., Дзядыкевич О.Я. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 61.

Цель статьи — на основе проведенных расчетов определить конкурентные преимущества Украины в сегменте внешней торговли зерном, сравнить их с показателями географически приближенных конкурентов, определить тенденции и динамику их развития. Исследованы особенности формирования конкурентных преимуществ украинского зерна на мировом рынке. Проанализированы количественные и стоимостные параметры экспорта зерновых культур Украины и её географически приближённых конкурентов, уровень и динамику цен, сравнительных и торговых преимуществ, долю рынка. Для исследования выбраны зерновые культуры, на которых специализируется в зерновом экспорте Украина, а именно: пшеница, кукуруза, ячмень, а также страны — основные географические конкуренты Украины в данной отрасли: ЕС и Россия. Предложены основные направления усиления уровня использования реального экспортного потенциала зерновой отрасли Украины. Обоснованы рекомендации относительно структуры товарного экспорта Украины, его трансформации, формирования и реализации конкурентных преимуществ украинского зерна на мировых рынках. Табл.: 3. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: конкурентоспособность, конкурентные преимущества, сравнительные преимущества, мировой рынок зерна, экспорт, зерно, международная торговля, экспортная цена.

DC 339.137.2:664.76/78(477):339.5

Competitive advantages of grain production on the world market / Holomsha N.Ye., Dziadykevych O.Ya. // Ekonomika APK. -2017. - N2 11. - P. 61.

The purpose of the article is to determine the competitive advantages of Ukraine in the segment of grain foreign trade, compare them with the indicators of geographically closest competitors, identify trends and dynamics of their development. The peculiarities of formation of competitive advantages of Ukrainian grain on the world market were investigated. The quantitative and cost parameters of Ukrainian grain crops export and its geographically closest competitors, level and dynamics of prices, indexes of comparative and trade preferences and market share were analyzed. For the research have been selected grain crops, in which Ukraine is specialized in export, namely wheat, corn and barley, as well as countries – the main geographical competitors of Ukraine: the EU and Russia. The main directions of use level increasing of the real export potential of the grain industry of Ukraine were proposed. There're substantiated recommendations on the structure of Ukrainian commodity export, its transformation, formation and realization of competitive advantages of Ukrainian grain on the world markets. Tabl.: 3. Refs.: 12.

Keywords: competitiveness, competitive advantages, comparative advantages, world grain market, export, grain, foreign trade, export price.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ

INSTITUTIONAL PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF THE AGRARIAN SPHERE

УДК 351.378:001

Інтеграція освіти, науки та виробництва в економіці знань аграрної сфери / Мельник Л.Ю. // Економіка АПК. -2017. - N 11. - C. 67.

Мета статті – розглянути еволюцію інтеграції науки, освіти і виробництва, розробити й теоретично обгрунтувати модель інтеграції науки, освіти та виробництва в економіці знань аграрної сфери.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний, абстрактно-логічний і структурного аналізу.

Як елементи новизни запропоновано й охарактеризовано тривимірну модель інтеграції науки, освіти та виробництва в економіці знань аграрної сфери.

Теоретично розглянуто процес інтеграції аграрної освіти, науки та виробництва з погляду еволюційного розвитку, фактори, що впливають на розвиток агропромислової інтеграції, трактування поняття «інтеграція аграрної освіти, науки та виробництва».

За результатами дослідження встановлено, що тристороння інтеграція науки, освіти й виробництва – це, по суті, ключовий напрям розвитку економіки знань, тому що вона дає змогу ефективно розв'язати завдання комплексного своєчасного забезпечення інноваційних процесів. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: інтеграція, економіка знань, освіта, наука, виробництво, аграрна сфера.

УДК 351.378:001

Интеграция образования, науки и производства в экономике знаний аграрной сферы / Мельник Л.Ю. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 67.

Цель статьи – рассмотреть эволюцию интеграции науки, образования и производства, разработать и теоретически обосновать модель интеграции науки, образования и производства в экономике знаний аграрной сферы.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, абстрактно-логический и структурного анализа.

Как элементы новизны предложена и охарактеризована трехмерная модель интеграции науки, образования и производства в экономике знаний аграрной сферы.

Теоретически рассмотрен процесс интеграции аграрного образования, науки и производства с точки зрения эволюционного развития, факторы, влияющие на развитие агропромышленной интеграции, трактовка понятия «интеграция аграрного образования, науки и производства».

По результатам исследования установлено, что трехсторонняя интеграция науки, образования и производства — это, по сути, ключевое направление развития экономики знаний, потому что она дает

110 Eκοηομίκα ΑΠΚ, 2017, № 11

возможность эффективно решить задачи комплексного своевременного обеспечения инновационных процессов. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: интеграция, экономика знаний, образование, наука, производство, аграрная сфера.

UDC 351.378:001

Integration of education, science and production in the knowledge economics of the agrarian sector / Melnyk L.Yu. // Ekonomika APK. -2017. - N $_{2}$ 11. - P. 67.

The purpose of this article is to consider an evolution of the integration of science, education and production, develop and theoretically justify the model of integration of science, education and production in the knowledge economics of the agrarian sector.

In the research the following methods were used: dialectical, abstract and logical and structural analysis.

As an element of scientific novelty there's proposed and described a three-dimensional model of integration of science, education and production in the knowledge economics of the agrarian sector.

There're theoretically researched the process of integration of agrarian education, science and production from the point of view of evolutionary development, and factors that influence development of agroindustrial integration, the interpretation of the concept of "integration of agrarian education, science and production".

The results of the study showed that the tripartite integration of science, education and production is the key direction of development of the knowledge economics. It allows solving effectively problems of comprehensive ensuring of innovative processes. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 17.

Keywords: integration, knowledge economics, education, science, production, agrarian sector.

ДОСВІД ГОСПОДАРЮВАННЯ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

THE EXPERIENCE OF AGRARIAN MANAGEMENT

УДК 330.131.5

Економічна ефективність вирощування соняшнику в умовах Слобожанщини / Супрун О.М. // Економіка АПК. — 2017. - N 2017. - C. 74.

Мета статті – розкрити проблемні аспекти і специфіку вирощування соняшнику на прикладі СТОВ АФ ім. Т. Г. Шевченка Вовчанського району Харківської області в контексті перспективи сталості, конкурентоспроможності та інноваційності, зосередивши увагу на регіональних особливостях застосування окремих гібридів цієї культури. Поставлено завдання порівняти ефективність вирощування на прикладі гібридів соняшнику Златсон, оригінатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН м. Харків (Україна) та Рими 2, оригінатор – Інститут рільництва і овочівництва м. Нові-Сад (Сербія).

Аналіз вирощування гібридів соняшнику вітчизняної селекції свідчить про їх перспективу впровадження у виробництво, що забезпечить сталий розвиток системи вирощування соняшнику за рахунок ефективних сортових інновацій.

Елементом новизни ε дослідження ефективності господарювання, значимості соняшнику як прибуткової культури для галузі сільського господарства, а також для конкретних сільськогосподарських підприємств, які спеціалізуються на вирощуванні даної культури та їх маркетингової діяльності. Табл.: 4. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: інноваційність, сталість господарювання, соняшник, прибуткоутворююча культура, аграрний ринок, ефективність маркетингової діяльності.

УДК 330.131.5

Экономическая эффективность выращивания подсолнечника в условиях Слобожанщины / Супрун О.Н. // Экономика АПК. -2017. - № 11. - C. 74.

Цель статьи – раскрыть проблемные аспекты и специфику выращивания подсолнечника на примере СООО АФ им. Т.Г. Шевченка Волчанского района Харьковской области в контексте перспективы устойчивости, конкурентоспособности и инновационности, сосредоточив внимание на региональных особенностях применения отдельных гибридов этой культуры. Поставлено задание сравнить эффективность выращивания на примере гибридов подсолнечника Златсон, оригинатор – Институт расте-

ниеводства им. В.Я. Юрьева НААН, г. Харьков (Украина) и Римы 2, оригинатор Институт полеводства и овощеводства г. Нови-Сад (Сербия).

Анализ выращивания гибридов подсолнечника отечественной и зарубежной селекции свидетельствует об их перспективе внедрения в производство, что обеспечит устойчивое развитие системы выращивания подсолнечника за счет внедрения эффективных сортовых инноваций.

Элементом новизны является исследование эффективности хозяйствования, значимости подсолнечника как прибыльной культуры для отрасли сельского хозяйства, а также для конкретных сельскохозяйственных предприятий, специализирующихся на выращивании данной культуры и их маркетинговой деятельности. Табл.: 4. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: инновационость, устойчивость хозяйствования, подсолнечник, прибыльнообразующая культура, аграрный рынок, эффективность маркетинговой деятельности.

UDC 330.131.5

Economic efficiency of sunflower production in the conditions of Slobozhanshchyna / Suprun O.M. // Ekonomika APK. -2017. -N 11. -P. 74.

The purpose of the article is to reveal the problematic aspects and specifics of sunflower production on the example of ALTD T.H. Shevchenko AF (Vovchanskyi dist., Kharkiv reg.) in the context of the perspectives of sustainability, competitiveness and innovation, focusing on the regional peculiarities of certain hybrids use of this culture. There's put a task to compare the production efficiency on example of sunflower hybrids Zlatson (originator – The Plant Production Institute nd. a. V.Ya. Yuryev of NAAS, Kharkiv, Ukraine) and Ryma 2 (originator – Institute of Field and Vegetable Crops, Novi-Sad, Serbia).

The analysis of sunflower hybrids of domestic selection shows their perspective of introduction into production, which would ensure the sustainable development of the system of sunflower production through the efficient varietal innovations.

An element of scientific novelty is the research of farming efficiency, importance of sunflower as a profitable culture in agriculture, as well as for the specific agricultural enterprises specialized on this culture and their marketing activities. Tabl.: 4. Refs.: 10.

Keywords: innovation, sustainability of farming, sunflower, profit-making culture, agrarian market, marketing efficiency.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 323.325(477)

Розвиток фермерських господарств Хмельниччини / Горіховський М.В. // Економіка АПК. — 2017. — № 11. — С. 79.

Мета статті – дослідити динаміку розвитку фермерських господарств у Хмельницькому регіоні й проаналізувати розподіл державної підтримки для посилення конкурентоспроможності даних господарств порівняно із сусідніми регіонами.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний, абстрактно-логічний та аналітичний.

Важливість аграрного сектору в національній економіці та його роль у забезпеченні продовльчої безпеки країни вимагає стійкого й ефективного його розвитку.

Для збільшення своїх конкурентних переваг фермерам Хмельниччини потрібно розвивати збутову сільськогосподарську кооперацію, щоб протистояти швидкому розвитку та експансії земель із боку великих аграрних формувань. Економічну ефективність діяльності кооперативу слід оцінювати за ефективністю діяльності його членів, адже метою кооперативу є одержання прибутку не для себе, а для своїх членів.

Елементом новизни ε прогнозування розвитку фермерських господарств регіону по районах за допомогою економічних методів аналізу.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок, що пріоритетом державної аграрної політики має стати підтримка фермерських господарств розвитком сільськогосподарської кооперації з метою підвищення ефективності їх господарської діяльності. Табл.: 3. Рис.: 3. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: фермерські господарства, державна підтримка, сільське господарство Хмельниччини, земельні ресурси, виробництво, розвиток, аналіз.

112 Εκοηομίκα ΑΠΚ, 2017, № 11

УДК 323.325(477)

Развитие фермерских хозяйств Хмельнитчины / Гориховський М.В. // Экономика АПК. -2017. - № 11. - C. 79.

Цель статьи – исследовать динамику развития фермерских хозяйств в Хмельницком регионе и проанализировать распределение государственной поддержки для усиления конкурентоспособности данных хозяйств в сравнении с соседними регионами.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, абстрактно-логический и аналитический.

Важность аграрного сектора в национальной экономике и его роль в обеспечении продовольственной безопасности страны требует устойчивости и эффективного его развития.

Для увеличения своих конкурентных преимуществ фермерам Хмельнитчины нужно развивать сбытовую сельскохозяйственную кооперацию, чтобы противостоять быстрому развитию и экспансии земель со стороны крупных аграрных формирований. Экономическую эффективность деятельности кооператива следует оценивать по эффективности деятельности его членов, поскольку целью кооператива является получение прибыли не для себя, а для своих членов.

Элементом новизны является прогнозирование развития фермерских хозяйств региона по районам с помощью экономических методов анализа.

По результатам исследования обоснован вывод, что приоритетом государственной аграрной политики должна стать поддержка фермерских хозяйств развитием сельскохозяйственной кооперации с целью повышения эффективности их хозяйственной деятельности. Табл.: 3. Илл.: 3. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: фермерские хозяйства, государственная поддержка, сельское хозяйство Хмельнитчины, земельные ресурсы, производство, развитие, анализ.

UDC 323.325(477)

Development of farms of Khmelnytskyi region / Horikhovskyi M.V. // Ekonomika APK. – 2017. – № 11. – P. 79.

The purpose of the article is to study the dynamics of farms development in Khmelnytskyi region and analyze the distribution of state support for increasing the competitiveness of such entities compared to the neighboring regions.

In the process of research, the following methods were used: dialectical, abstract and logical and analytical.

The importance of the agrarian sector in the national economy and its role in ensuring of the country's food security requires the sustainability and effectiveness of its development.

In order to increase its competitive advantages, farmers in Khmelnytskyi region need to develop commercial agricultural cooperatives in order to withstand the rapid development and expansion of land by large agrarian structures. An economic efficiency of the cooperative activity should be estimated by the efficiency of its members' activity because the cooperative purpose is to make profits not for itself but for its members.

An element of scientific novelty is a forecasting of the development of farms in the region by districts, through the economic methods of analysis.

According to the results of the research, there's grounded the conclusion that a priority of the state agricultural policy should be the support of farms through the development of agricultural cooperation in order to increase the efficiency of its economic activity. Tabl.: 3. Figs.: 3. Refs.: 11.

Keywords: farms, state support, agriculture of Khmelnytskyi region, land resources, production, development, analysis.

УДК 666.791

Формування стратегії розвитку модернізації хмелярських підприємств / Гіренко Ю.О. // Економіка АПК. -2017. -№ 11. - C. 85.

Мета статті – розробити стратегію розвитку модернізації хмелярських підприємств в Україні.

В процесі дослідження було використано методи: аналізу – для визначення сильних і слабких сторін хмелярських підприємств, можливостей та загроз їх розвитку; синтезу – для з'ясування взаємозв'язків між чинниками внутрішнього й зовнішнього середовища підприємств; графічний – для

наочності зображення одержаних результатів дослідження; моделювання – для формування сценаріїв розвитку модернізації підприємств галузі хмелярства; абстрактно-логічний – для побудови дерева цілей модернізації підприємств.

Проаналізувавши внутрішнє та зовнішнє середовище хмелярських підприємств, а також ґрунтуючись на світовому досвіді їх модернізації, розроблено стратегію розвитку зазначеного процесу на базі вітчизняних суб'єктів господарювання в галузі хмелярства. При цьому виходили з того, що стратегія модернізації хмелярських підприємств має узгоджуватися з цілями й завданнями їх загальної стратегії розвитку.

Знайшли подальший розвиток методичні аспекти розробки стратегії розвитку модернізації хмелярських підприємств, що ґрунтуються на класичній методиці дослідження стратегічної поведінки суб'єктів господарювання.

Практична значущість полягає у формуванні стратегії розвитку модернізації підприємств галузі хмелярства, реалізація якої сприятиме посиленню конкурентоспроможності вітчизняної хмелярської продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Рис.: 6. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: підприємство, виробничі ресурси, зовнішнє середовище, стратегія, модернізація, вирощування хмелю.

УДК 666.791

Формирование стратегии развития модернизации хмелеводческих предприятий / Гиренко Ю.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 11. – С. 85.

Цель статьи – разработать стратегию развития модернизации хмелеводческих предприятий в Украине.

В процессе исследования были использованы методы: анализа — для определения сильных и слабых сторон хмелеводческих предприятий, возможностей и угроз для их развития; синтеза — для выяснения взаимосвязей между факторами внутренней и внешней среды предприятий; графический — для наглядности изображения полученных результатов исследования; моделирования — для формирования сценариев развития модернизации предприятий отрасли хмелеводства; абстрактно-логический — для построения дерева целей модернизации предприятий.

Проанализировав внутреннюю и внешнюю среду хмелеводческих предприятий, а также основываясь на мировом опыте их модернизации, была разработана стратегия развития указанного процесса на базе отечественных хозяйств в области хмелеводства. При этом исходили из того, что стратегия модернизации хмелеводческих предприятий должна согласовываться с целями и задачами стратегии их общего развития.

Нашли дальнейшее развитие методические аспекты разработки стратегии развития модернизации хмелеводческих предприятий, основанных на классической методике исследования стратегического планирования субъектов хозяйствования.

Практическая значимость заключается в формировании стратегии развития модернизации предприятий отрасли хмелеводства, реализация которой будет способствовать усилению конкурентоспособности отечественной хмелеводческой продукции как на внутреннем, так и на внешнем рынках. Илл.: 6. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: предприятие, производственные ресурсы, внешняя среда, стратегия, модернизация, выращивание хмеля.

UDC 666.791

Formation of strategy for a development of hop enterprises modernization / Hirenko Yu.O. // Ekonomika APK. -2017. -N 11. -P. 85.

The purpose of the article is to develop a strategy for the hop enterprises modernization in Ukraine.

In the research, the following methods were used: analysis – to determine the strengths and weaknesses of hop enterprises, the possibilities and threats of their development; synthesis – to find out connections between the factors of the internal and external environment of enterprises; graphic – to visualize the obtained research results; modeling – to form scenarios for the development of hop enterprises modernization; abstract and logical – to build tree of goals for enterprises modernization.

After analyzing the internal and external environment of hop enterprises, and also based on the world experience of their modernization, the development strategy of such process on basis of domestic entities in

114 Εκοηομίκα ΑΠΚ, 2017, № 11

hop production was developed. It was based on the fact that the strategy of modernization of hop enterprises should be consistent with the purposes and tasks of their overall development strategy.

There're found further development of methodological aspects of strategy for the development of hop enterprises modernization, based on the classical research method of strategic entities behavior.

The practical significance lies in the formation of a strategy for a development of hop enterprises modernization, implementation of which will enhance the competitiveness of domestic hops production both on the domestic and foreign markets. Figs.: 6. Refs.: 10.

Keywords: enterprise, production resources, environment, strategy, modernization, hop production.

* * *